

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea :
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:
Joi'a si Duminec'a.
Pretulu abonamentului :
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. v. a. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu
28 franci.

Anulu **XLI.**

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile :
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 26.

Dumineca, 214 Apriliu

1878.

Domnulu Tisza si romanii.

Brasiovu, 13 Apriliu 1878.

Cumu se mai schimba timpurile si ómenii cu ele! Pana eri alalta-eri maghiarii erau inimici de mórte ai romaniloru si astadi, candu cetesci articuli diuarielor si asculti vorbirile fruntasiloru lor 'ti se pare, ca tóte neintielegerile sunt uitate, ca ur'a ce domniea intre aceste doue rasse vecine a facutu locu simtiului de amicitia celui mai sinceru si nefaçiaritu. Dicemu, ca se pare numai, ca-ci acést'a schimbare a ideiloru, atitudinea conciliatoria a maghiariloru abia se datéza de cateva septemani, ér' desbinarea intre poporulu maghiaru si romanu esista de veacuri. Este prea mare abisulu, care l'a creatu legea si tristele relatiuni seculare intre cele doue ginti tari dela Dunare si Carpati, decatu cá elu se póta fi acoperitu peste nópte cu-o punte slaba si nestatornica. Spre a astupá acést'a prapasthia trebuie mai multu, trebuie se cari singure potu se unéscu durabilu poporu cu poporu, lantiurile iubirei si ale increderei.

Dér' se ne bucuramu celu puçinu de semnele bune ce le vedemu, se cautamu a judecá aparintiele miscatei nóstre epoce cu mintea rece si cu devotamentu pentru caus'a cea santa a popóreloru.

Pana acuma s'au exprimat numai unele diuarie si unii corifei maghiari din opozitiunea parlamentaria pentru o aliantia cu romanii, pentru aparerea dreptei cause a Romaniei façia de amenintiarile si incalcarile Rusiei, acuma vine si guvernulu si manifesta aceleasi dorintie prin insusi graiulu ministrului-presiedinte Tisza. Acést'a dise cu ocaziunea desbaterei budgetare dela 10 l. c. in adunarea deputatiloru din Budapest'a relativu la romanii si la Romanii'a :

„De-o parte vedemu si noi, ca nu trebuie se stamu pe picioru de inimizitia cu romanii si cu Romanii'a, de alta parte vedu si cei din Romanii'a, ca nu au lipsa de a invocá contra nóstra ajutoriulu unei alte poteri si de a se sprijini pe acést'a. Nu potu se nu amintescu aci, ca inainte cu mai multi ani amu disu catra unu deputatu romanu colegu alu meu : ar' trebui se ne gandimu la aceea, ca interesele statului romanu si ungaru sunt identice ; ca-ci ambele state au unulu si acelasiu inamicu : panslavismulu.“

Asia dlu Tisza ; totu acelu Tisza, care pe atunci, pe candu adresá aceste cuvinte condeputatului romanu, strigá de pe banc'a opozitiunei restindu-se catra unii reprezentanti ai poporului romanu, cari se plangeau de asuprire din partea maghiariloru : „Déca nu ve place aci la noi, duceti-ve la Bucuresci, drumulu ve este deschisu!“ D-s'a pretindea pe atunci, cá romanii din Transilvani'a si Ungari'a se se supuna neconditionatu dictatului maghiariloru, se nu cuteze a mai avé si densii gravamine si dorintie nationale. De atunci pana acuma dlu Tisza a facutu multe esperiintie. Se si fi schimbatu elu óre parerea in momentele critice de façia ?

Strainulu, care nu cunósce tristele relatiuni nationale din patri'a nóstra, ar' fi sedusu se créda acést'a, noi nu potemu primi cuvintele ministrului-presiedinte decatu numai cu mare recéla, c'unu simtiu de neincredere justificatu de secolu prin atitudinea poporului maghiaru façia de romanii din Transilvani'a si Ungari'a.

Dlu Tisza a mai adausu la cele de susu si cuvintele, „ca facare natiune se póte convinge, ca déca voiesce se traiéscu cu maghiarii in amicitia isi póte conservá individualitatea ce-o are dela Ddieu.“ Grave si neasteptate cuvinte aceste ! Se fia abdisu óre dlu Tisza deodata la tendintiele de maghiarisare ? Nu credemu. De ceea ce ne tememu inse si ceea-ce póte fi mai intristatoriu in impregiurarile actuale e, ca dlu Tisza póte nici nu s'a ganditu la romanii din

Transilvani'a si Ungari'a, candu a respicatu acele cuvinte. Elu trece cu vederea, cá si toti conationalii sei gravaminele poporului romanu de sub corón'a santului Stefanu si peste capetele acestor'a intinde man'a de infratire romaniloru din Romanii'a. Este bine a ignorá dreptele cerintie ale romaniloru de dincóce intr'unu momentu, candu Ungari'a voiesce se lege aliantia perpetua cu Romanii'a ?

Lasamu, cá la acést'a intrebare se respunda insisi romanii din Romanii'a. Eata ce scriu confratii nostri dela „Telegraphulu“ din Bucuresci cu privire la discursulu dlui Tisza :

„Noi salutamu acést'a recunósce a ungariloru, unde se afla interessulu lor. Dér' óre este destulu numai atatu ? Este destulu a se face o declaratiune de identitate de interesse, fora a se face si o declaratiune, care se satisfac pe fratii uostrii de peste Carpati ?

„Unu omu se gandesce la elu, dér' se gandesce si la fratele seu. Noi nu ceremu anecsarea nici unei provincii de dincolo de Carpati, inse vomu, cá celu d'unu sange si d'unu nume cu noi se inceteze de a suferi, se se bucure si ei de drepturi, pe cari secolulu alu XIX-lea le da popóreloru. Cumu ar' voi ungarii se cautamu a aperia impreuna reciprocu interesele nóstre, candu in interesele lor se vede si ide'a de a maghiarisá unu poporu, luandu'i libertatea si oprindu'lu de a vorbi si cugetá in limb'a parintiloru sei ?

„Credemu, ca d. Tisza, candu a facutu acea declaratiune in camer'a din Pest'a, a avutu in vedere aceste consideratiuni. Domni'a s'a, cá omu inteliginte si cá cea mai inalta expresiune a poporului ungaru, trebuie se véda, ca interessulu Ungariei nu sta numai in a se aliá cu noi spre a luptá in comunu contra unui inamicu, ci mai sta si in schimbarea atitudinei contra popóreloru, cari sunt aternate de regatulu ungaru.

„Déca asia intielege primulu-ministru ungurescu „interesele identice“, pentru cari trebuie se luptamu impreuna, nu potemu decatu se fimu satisfacuti. Pe calea, care a urmatu inse pana acumu Ungari'a façia cu romanii, nu póte fi nici o intielegere possibila.“

Not'a lui Salisbury si respunsulu lui Gorciacoff.

Scimu, ca Angli'a a cerutu, cá intregulu tractatu dela San-Stefano se fia supusu esaminarii si decisiunei congressului mariloru poteri, scimu mai departe, ca Russii'a a refusat a satisface acestei cereri, din care Angli'a a facutu unu casus belli. Marchisulu Salisbury, care fú numitu ministru de esterne in locul moderatului lord Derby, a adresatu indata ce a venitu la ministeriu o nota circulara catra toti reprezentantii Angliei in strainatate, in care espune pe largu motivele, cari au indemnatu guvernulu reginei Victori'a a formulá acea cerere façia de Russii'a. Not'a acést'a, care dupa opiniunea generala inauguréza resbelulu, contine tóte punctele neintielegeriloru intre Angli'a si Russii'a. Vomu atinge aci spre informatiune cele mai principale.

Manecandu din principiulu de capetenia alu dreptului gintiloru, „ca nici o potere nu se póte desface de indatoririle unu tractatu, nici nu-i póte modificá stipulatiunile, decatu numai cu consimtiementulu poteriloru contractante si numai in urm'a unei intielegeri de buna voia“, care principiu s'a fostu recunoscutu de catra tóte poterile, prin urmare si de catra Russii'a la conferinti'a din Londr'a in anulu 1871, sustiene marchisulu Salisbury in not'a s'a, ca guvernulu russescu a violatu acestu principiu, prin tractatulu dela San-Stefano, prin care restórna singuru tractatulu dela Paris. Stipulatiunile tractatului russo-turcescu, care atingu interese europene si anglese, numai atunci le recunósce Angli'a de valide, déca voru fi supuse la unu esamenu in tóta form'a intre partile con-

tractante ale tractatului de Paris. Salisbury enume-randu apoi acele puncte ale tractatului, cari violéza interesele europene si anglese, dice relativu la articulele, prin cari se creaza noulu statu bulgarescu : „Unu statu nou slavu puternicu se va constitui sub auspiciile si controlulu Rusiei ; statulu acest'a nou va posede si tiermurile marei Negre si ale marei Egee, porturi considerabile, cari voru face predominítoria influinti'a Rusiei asupra relatiuniloru politice si comerciale din aceste mari. Determinatiunile, in poterea carora noulu statu bulgaru va fi sub domniea unu principe, pe care in fapta 'lu va alege Russii'a, administratiunea Bulgariei, care va fi organizata de unu comisariu russu, constituirea ei interna, care se va executá sub ochii unei armate russesci, tóte aceste arata indestulu, din care sistemu politicu va face parte de aci incolo Bulgarii'a.“ Dupa ce a demonstratu astfelu, ca Russii'a voiesce se remana singura stapana pe Bulgarii'a, marchisulu de Salisbury arata, ca Angli'a mai antaiu nu póte suferi, cá Russii'a se domnéscu prin retrocesiunea silita a Basarabiei, prin intinderea Bulgariei pana la tiermulu marei Negre si prin dobandirea Batumului, in totu giurulu marei Negre ; ca se opune la acuisitiunea fortaretielor din Armenii'a, cari facu dependentu dela Russii'a comerciulu european cu Persii'a, prin Trapezuntu ; apoi ca nu consimte la despagubirea de resbelu extravaganta ce-o cere Russii'a si la modulu cumu s'a regulatu plat'a. Salisbury constata, ca marea problema e asigurarea pacii si a libertatii popóreloru de pe peninsul'a balcanica si dice, ca mediuloculu celu mai siguru spre ajungerea acestui scopu este o esaminare fundamentala a interesselor generale, cari sunt amenintiate prin tractatulu dela San-Stefano. Guvernulu anglesu ar' fi intratu bucuros intr'unu congressu, unde stipulatiunile in cestiune ar' fi potutu se fia esaminate cá unu intregu, dér' la unu congressu, ale carui deliberari ar' fi marginite prin reserve cá cele puse de Gorciacoff, nu póte luá parte.

La not'a circulara a marchisului of Salisbury a respunsu principele Gorciacoff earasi printr'o nota, in care dice, ca nu e adeveratu, ca tractatulu dela San-Stefano ar' fi creatu unu statu slavu puternicu sub control'a Rusiei. Stipulatiunile relative la Bulgarii'a desvólta numai principiulu adoptatu la conferinti'a din Constantinopolu. Faptulu chiaru, ca tractatulu este unu tractatu preliminaru, arata, ca Russii'a nu preiudeca executarii sale definitive si ca va dá locu unei intielegeri asupra schimbariloru neaperatu de lipsa. Bulgarii'a va fi totu atatu de puçinu sub control'a russésca cá si Romanii'a. Russii'a a stabilitu durat'a ocupatiunei pe doui ani, deórece, déca durat'a ar' fi nedeterminata, s'ar' fi nascutu prepusul, ca Russii'a voiesce se anecteze Bulgarii'a. Russii'a e gat'a a scurtá durat'a ocupatiunei. Fruntariile Bulgariei s'au stabilitu numai in termini generali. Conferinti'a din Constantinopolu a desemnatu insasi porturile la marea négra si egeica, cari voru servi numai desvoltarii comerciului, de care va profitá mai multu Angli'a cu poterile marei mediterane. La alegerea unu guvernoru in Bulgarii'a e de lipsa consimtiementulu Europei si a Pórtei.

Russii'a nici gandu nu are a face, cá Bulgarii'a se intre in sistemulu seu politicu. Principele Gorciacoff se mira, ca Angli'a se impotrivesce la stipulatiunile, cari se referu la Thessali'a si Epiru. Déca Russii'a n'ar' fi stipulatu nimicu in favorulu acestoru provincie, Russii'a ar' fi fostu acusat'a, ca jertfescu pe greci slavismulu. Déca inse ar' fi cerutu pentru ei totu aceeași autonomia, cá pentru bulgari ar' fi fostu acusat'a, ca voiesce se distruga Turcii'a. E esageratu de a cugetá, ca retrocederea Basarabiei, intinderea Bulgariei pana la marea négra si luarea Batumului ar' face, cá vointi'a Rusiei se fia precumpánitória

in tóte vecinatatile marei Negre. E cu potintia, ca Angli'a va preferá se véda in manile Turciei fortaretiile dobandite in Armeni'a, cari au numai o valóre defensiva; totu din motivele aceste voiesce inse se le poséda Russi'a pentru sigurantia s'a propria. Déca Angli'a a voitu se impedece ori-ce cedere de teritoriu de catra Turci'a, atunci trebuiá numai se se unésca cu Russi'a.

Principele Gorciacoff constata cu multiamire, ca marchisulu de Salisbury exprime dorintia de a vedé asigurata buna starea poporatiunilor chrestine din Orientu. Situatiunea se resuma in faptulu, ca de 22 ani tractatele au fostu calcate succesivu de Turci'a, de Principatele-unite, de Franci'a si de conferintia dela Constantinopolu. Marchisulu de Salisbury recunósce insusi trebuintia de a face mari schimburi. Principele Gorciacoff doresce se scie cumu intielege marchisulu de Salisbury a impaciuí tractatulu dela San-Stefano cu drepturile Angliei si ale poterilor europene precumu si cu buna starea poporatiunilor chrestine din Orientu. Doresce asemenea se scie, cumu crede marchisulu de Salisbury a poté ajunge acestu scopu, fora tractatulu dela San-Stefano si tienendu in séma drepturile ce-i dau Russiei sacrificiele ce a facutu? Acestea sunt intrebari, inchiaie respunsulu principelui Gorciacoff, la cari circulari'a marchisulului de Salisbury nu da nici unu respunsu.

Din parlamentulu romanu.

In siedinti'a de Mercuri 29 Martiu st. v. a Senatului a interpelatu d. B. Boerescu pe guvernulu in privintia misiunii dlui Bratianu, a scopului calatoriei sale. „In starea, in care ne aflamu — dise d. Boerescu, — o reesita atérna multu si dela tactulu ce vomu sci se intrebuintiamu. Politic'a nóstra trebuie se fia politica traditiunala; neutralitatea ne este impusa, ea nu esclude aperarea, candu celu neutru va fi atacatu.“ Interesele tierii sunt in jocu si se teme, cá nu cumva guvernulu se ié nescal angagiamente fora autorizarea prealabila a reprezentatiunii nationale.

D. M. Cogalniceanu apeléza la patriotismulu d. Boerescu, cá se intieléga — si crede, cá si intielesu — catu sunt de grave impregiurabile: „Credú, dise, ca peste 3—4 dile d. Bratianu se va intórce si atunci va dá explicatiuni. Misiunea dsale inse n'are altu scopu decatu aperarea intereselor tierii asia pe cumu le intielege tiér'a intréga, insasi opostiunea si guvernulu. In ce privesce definitiunea neutralitatii suntemu de acordu cu d. Boerescu. Nu intra in cugetulu nostru de a adoptá o politica agresiva. Avemu destula munca pentru a ne aperá si nu mai póte fi vorb'a se atacamu. Guvernulu nu se va presentá inaintea D-Vóstra cu angagiamente, nici cu fapte implinite, ci va cautá se apere drepturile tierii exprimate prin motiunile votate de reprezentantii ei.

D. Dim. Sturdza e ingrijitu ca presedintele consiliului nu se afla in tíera, ca situatiunea e lipsita de capulu cabinetului. „Amenintariile cancelariului Gorciacoff, ca Russi'a va ocupá Romani'a si va desarmá armat'a a inceputu se capete o fíntia reala. Nu e unu secretu pentru nimeni, ca divisiunea 11 russésca a trecutú din Bulgari'a la noi, s'a asediatu pe Néjlovu, unde a ocupatu positiuni strategice. Si nu numai a 11 divisiune, ci si alte corpuri russesci au trecutú in Moldov'a, unde mi se parte ca este si a lui Zimmermann. Fačia cu acést'a situatiune nu ni se póte dice: „Astéptati, mai inghititi-ve ingrigirea. Indrasnescu a dice, ca, ori-catu de importanta ar' fi misiunea dlui primu-ministru in strainatate, mai importanta e misiunea s'a in tíera, ca-ci a stá in inertia, candu altii mergu inainte, ar' fi o neertata gresiéla. Si, candu guvernulu se va gaudi se ié mesuri de aperare, se nu fia prea tardiu. N'are incredere, ca ministrulu de esterne face destulu spre aperarea drepturilor tierii. Vede, ca totulu se amana pana la venirea primului ministru si pana atunci drepturile tierii sunt incalcate de facto, ca-ci, candu trupele russesci trecu din Bulgari'a si se asiédia in Romani'a, acést'a e cea mai mare incalcare. „Aceste incalcare, dice d. Sturdza, trebuie puse inse la lumina si se nu tacemu, ca-ci de vomu tacé, se va poté dice, c'amu consimtitu. Si, déca e vorb'a de o actiune, credú, ca ea se póte face si fora presintia capului cabinetului. Credú ca sciti, ca Russi'a voiesce a inchiaia cu noi o conventiune, prin care se recunósce art. 8 dela San-Stefano, adeca sfasierea tuturor drepturilor nóstre. Dupa ce pana acuma Russi'a ne-a nesocotitu, acuma voiesce a ne umili si a ne pune sub protectiunea s'a esclusiva. Eu inse in loculu

suzerantiatii Turciei, care erá numai illusoria, nu potu primi suzerantiatea Russiei, care ar' fi reala si exclusiva.

D. ministru de esterne dice, ca a respunsu pe catu i erá cu potintia, la interpelarea dlui Boerescu. D. Sturdza vine inse si redica o noua ordine de idei. Fačia cu aceste declara ministrulu, ca ori-catu de grave ar' fi acuzarile dlui Sturdza, guvernulu nu se crede in dreptu a-i respunde. D. M. Costache dice, ca cestiunea remane pendentá si Senatulu 'si reserva ori-ce drepturi pana la intórcerea dlui primu-ministru. Cu acést'a se inchiaie incidentele.

Protestulu guvernului romanu contra tractatului dela San-Stefano.

„Domnule agentu! Din óre-cari, informari, primite la departementulu meu dela deosebitele agentii diplomatice romane din strainatate, resulta, ca poterile in generalu si cabinetulu din . . . . in specialu sunt insufetite de cele mai binevoitórie intentiuni fačia cu tiér'a nóstra. Dér in acelasi timp, catu privesce admiterea Romaniei la vr'unu congressu viitoru, s'au facutu reserve pe temeulu acést'a, ca independentia nóstra n'a fostu inca formalu recunoscuta de catra Europ'a, si ca primirea nóstra la congressu ar' constitui o derogare la usurile ce sunt in vigóre.

Guvernulu romanu, fericitu de asigurările de simpatia ce a dobanditu, se grabesce se arate prin mediolocirea d-vóstre cabinetului din . . . . simtiementele sale de viua recunoscintia. Totu deodata fačia cu pacea semnata la San-Stefano se crede datoriu mai multu cá totudéun'a a starui asup'a cererilor sale din urma si a invocá dreptulu seu de a fi personalu consultatu si ascultatu in nescce conferintie, unde se voru debate interesele sale cele mai pretióse. De buna sema, ca nu speramu a figurá in congressu pe aceeasi linia cu poterile semnatarie ale tractatului din Parisu si nici ca pretindemu a discutá cestiunile generale, asup'a caror'a s'ar' indrepta ale lorú deliberari. Singur'a nóstra ambitiune se marginesce a ne infaçisiá inaintea Areopagului european, spre a alcatui noi insine tabloulu consciintiosu alu drepturilor si intereselor nóstre.

Cererea nóstra se intemeiéza in teoria si in practica: in teoria, pentru-ca independentia nóstra, tagaduita prin combinatiuni artificiale si prin doieli nenorocite, in veci n'a fostu instrainata si nici ca a incetatu vre-odata de a ecsistá; in practica, fiindu-ca multe din cestiunile redicate prin tractatulu dela San-Stefano, ne privesce de-a dreptulu, si n'ar' poté fi regulate fora cá se fimu pusi in positiune de a ne aperá noi insine caus'a. Actele europene, cari privesce tiér'a nóstra, tóte au sanctionatu vechile capitulatiuni ale Principatoru cu sublim'a Pórta . . . Si aceste capitulatiuni asigura Principatoru o suzerantiate, pré adese-ori nerecunoscuta in faptu, le recunósce lamuritu dreptulu de pace si de rebelu si le garantéza facultatea de a incheia ele insile tractate si cu atatu mai multu de a luá parte la incheierea tractatoru internationale.

E de ajunsu o rapede aruncatura de ochiu asup'a trecutului Moldovei si Valachiei, spre a dovedi ecsistentia unoru asemenea tractate. Conventiunile de curundu inchiaiate intre deosebitele poterii si guvernulu princiaru, séu cari sunt pe cale de negociari, dovedescu ca Europ'a a parasitu de acumu inainte in privintia Romaniei legalitatea-i arbitraria, pentru cá se intre in dreptulu absolutu. Si apoi, Romani'a prin atitudinea in decursulu celoru din urma evenimente, n'a avutu catusi de puçinu cugetulu de a organisá modificari radicale in profitulu seu. Ea a ruptu dintre deus'a si imperiulu otomanu slabele legaturi, mantienute printr'o traditiune, care fusese falsificata in principiu si care, in aplicarea s'a dá nascere la multu regretate defícultati. Admiterea Romaniei ar' fi asiadér' nu o inovatiune mai multu séu mai puçinu sprijinita pe necesitati momentane, ci o intórcere la legitimitatea intemeiata pe adevérlu istoricu si pe fíntia insesi a dreptului. Astfelu dér' obiectiunea dedusa din nerecunóscearea independintiei Romaniei, cade in façia unei cercetari nepartinitórie.

Pe lenga aceste ratiuni morale, destulu de doveditórie se adauga si cuvinte politice de o valóre incontestabila. Romani'a a luatú in rebelulu din 1877/8 o parte din cele mai active si din cele mai de cinste; a adusu serviciu recunoscutu operei militare, urmarita in comunu. In totu periodulu rebelului s'a recunoscutu tierii in modu notoriu si oficialu rolulu de aliatu si tiér'a n'a

crutiatu nimicu pentru a indeplini acestu rolú cu lealitate. Totusi din momentulu, in care se deschise period'a diplomatica, ea a fostu sistematiscesce inlaturata. Delegatulu seu a fostu departatu dela conferintiele asup'a armistitiului; cererile sale nu s'au tienutu in séma la inchiaierea pacii. Dreptu aceea delegatulu romanu transmisu la Adrianopolu erá autorisatu se declare dintru inceputu, ca tiér'a nu se va tiené legata de o punere la cale, din care ar' lipsi conlucrarea si consimtiementulu ei.

Adi sub impulsulu acelorasi simtieminte de conservare si de demnitate, guvernulu romanu e datoriu se declare, ca pacea din San-Stefano, din care mai multe stipulatiuni atingu drepturile si interesele Romaniei, nu potu se'lu oblige in modu valorosu. Déca ar' fi se se dobandésca dupa acést'a neaternarea natiunii romane, ea nu ar' trebui se-o multumésca tractatulu de San-Stefano, de care a remasu straina, ei individualitatii si energiei atitudinii sale in timpulu rebelului. Catu pentru recunóscearea acestei independintie, ea ar' dori se se faca prin decisiunile unui congressu, la care s'ar' presentá, si care de siguru nu ar' voi se favoriseze si se intemeieze cá unu principiu de dreptu internationalu escluderea partiloru beligerante dela siedintiele, in cari are se fia statorita in modu definitivu pacea, tient'a cea mainalta a silintiloru lorú. Anumiti articuli stipulati la San-Stefano se reporta la cestiuni, in cari suntemu partasi in modu directu si esentialu. Acestea sunt cestiunile, cari privesce Basarabi'a, statorirea unmai eventuala a unei desdaunari de rebelu ce e datorita Romaniei inalt'a Pórta, stipularea trecerei trupelor imperiale russe prin teritoriulu romanu. Rigórea drepului cere, cá se fimu ascultati asup'a acestoru deosebite puncte la inceputulu lucrariiloru congressului, ca-ci ele atingu, seu integritatea materiala a teritoriului nostru, séu si integritatea morala a suzerantiatei nóstre interne, precumu si starea nóstra economica.

In adevéru, mai trebuiá óre se amintimú, ca de la Nicopoli pana la Vidinu fortaretiile otomane, a caroru derimare o ceruseramu inca dela 22 Iuniu 1877, au fostu ocupate de trupele nóstre, in urm'a invitarii esprese a marelui cuartiaru generalu rússu, cá semnu de garantia reala, care ne-ar' permite, la trebuintia, se debatemu cu Sublim'a Pórta indemnitatea de rebelu detorita Romaniei. Atribuirea acestoru fortaretié Bulgariiei, prin pacea dela San-Stefano, suprima realitatea garantiei, si prin acést'a ne destituie dela ori-ce medioclu de revindicare eficace. Mai trebuie óre ce aretamú, ca „strimtorarea situatiunii financiare a imperiului otomanu“ a fostu constatata in modu publicu la articolulu 20 alu tractatulu dela San-Stefano, si ca prin acést'a chiaru facultatea rezervata pentru Romani'a in termeni atatu de vagi prin articolulu 5 „de a face se valoreze drepturile sale la o indemnitate care va fi declarata intre ambele parti“ este a priori nimicita, de óra-ce ei lipsesce sanctiunea? Trebuie óre se insistamú asup'a singularitatii de a vedé, ca o intielegere prealabila pentru a reglementá reintórcerea armatoru russe dupa doi ani se fia de prisosu cu Romani'a, si ca acést'a reintórcere se negociéza cu imperiulu otomanu, pe candu se gasise de trebuintia o conventiune cu Romani'a in form'a solemná pentru a regulá trecerea vremelnica a acelorasi armate. Trebuie óre se aretamú, ca Romani'a n'a primitu nici odata in suzerantiatea ei o lovitura mai cruda de catu acést'a servitute impusa chiaru prin tractatulu, in care se vorbesce de independintia s'a? — In fine cestiunea Basarabiei nu e exclusivu locala si prin urmare nu e nici susceptibila de arangiari numai bilaterale. Ea este cu deseversire de competintia Europei, de óra-ce implica o modificare esentiala a operei europene dela 1856, printr'o inlocuire de dominatiune intr'o regiune, unde intréga Europ'a are interese statornice. Resultatulu de capetenia alu acestei inlocuiri ar' fi, ca s'ar' intinde pana la spatiulu dintre Reni si Ismailu importantia ce atarná pana acumu numai de insesii gurile Dunarii.

Afara de acestea, pacea dela San-Stefano alteréza prevede ile dela 1856 asup'a comisiunii permanente a Dunarii: regimulu fissatu prin articolulu 17 din tractatulu dela Paris este restauratu. Pe de-o parte infíntiarea unui principatu autonomu alu Bulgariiei eschide pe Sublim'a Pórta din sinulu comisiunii; pe de alta parte luarea Basarabiei de catra Russi'a, devenita marginasia cu riulu, ar' introduce in acést'a comisiune unu factoru nou. Echilibrulu in decisiuni ar' fi compromis, déca nu distrusu, ca-ci de acum inainte va-

tarile s'ar' impartii astfel; unu pentru Germani'a (representandu Bavari'a si Würtembergulu), — unu pentru Austro-Ungari'a, — unu pentru Romani'a, — unu pentru Russi'a. — unu pentru Serbi'a, — unu pentru Bulgari'a. In modulu acest'a preponderanti'a asupra Dunarii de josu ar' apartine fara indoiela unei grupe de State, pe care impregiarile le-ar' poté indemná a consultá mai multu afinitatile lor de rasa si grij'a particulara a aliantilor lor politice, de catu avantajie comerciale ale Europei si trebuintele economice de unu caracteru universalu.

Eata dér' si aci unu argumentu, care militéza cu taria in favórea concursului tuturor intereselor la discutiunile viitorului congressu. Insi echitatea pledéza pentru noi, ca-ci ar' fi arbitrariu, ca caus'a nóstra se fia infacisiatá, desbatuta si judecata fara, cá noi se fia fostu citati, ca-ci, deca s'ar' intempla, ca Europ'a se ne inchida intrarea la congressu, se delibereze si se decida despre noi fara noi, ea ar' consumá in privinti'a nóstra escluderea a carei victima suntemu deja prin faptul tractatului dela San-Stefano si in contra careia guvernulu a crediutu, ca trebuie se prosteze.

Acestea sunt domnule . . . pe langa comunicările mele anterióre, consideratiunile de natura diferita, dér' de o egala soliditate, pe care se întemeieza cerérea nóstra de a ocupá unu locu modestu la congressu, chiaru dela inceputulu conferintiilor. Prin urmare, veti binevoi a atrage specialmente inalt'a atentiune a cabinetului . . . . . asupr'apunctelor dezvoltate aci si a ve întrepune se dobanditi de la binevoitórele sale dispositiuni facia cu noi admiterea, in tóte privintile atatu de legitima, a Romaniiei in sinulu viitorului congressu. Ve autorizese a citi si a lasá o copie a presientei domnului ministru alu afacerilor straine alu . . . Binevoiti, domnule, a primi incredintiarea inaltei mele consideratiuni.

Bucuresci, 16 (28) Martiu 1878.

Semnatu: M. Cogalniceanu.

Preliminariile de pace dela St. Stefano.

(Urmare si fine.)

Averile nemiscatóre ale statului séu ale fondatiunilor de pietate, care apartinu fondatiunilor situate afara de localitatile mentionate mai susu, trebeu se fia vendute in timpul si cu modulu ce se va stabili d'ua comisiune speciale russo-turca.

Numit'a comisiune va stabili totu d'odata si modulu, cumu guvernulu otomanu va poté se' si ié materialulu de resbelu, munitiunile si provisiunile ce sunt ale Turciei, si care ar' fi gramadite in cetatile, orasiile si localitatile din tenuturile cedate Russiei si acumu inca neocupate de ostirile Russiei.

Art. 22. Preotii, peregrinii si calugarii, cari aru calatori séu ar' petrece in Turci'a din Europ'a séu din Asi'a se bucura de acelési drepturi si avantagie, cá si preotii nationalilor straine. Dreptulu de protectiune oficiale e recunoscutu ambasadei si consulatelor imperiale russe, atatu asupra persónelor amintite catu si asupra posesiunilor asediemintelor religioze, a institutelor de binefacere atatu din orasiile sante catu si din alte parti.

Calugarii din muntele Athos, cari sunt de origine russe, voru fi mantienuti in drepturile si prerogativele lor de mai inainte si se voru bucura, in acele trei manastiri, care apartienu lor si in dependintiele acelor manastiri, de aceleasi drepturi si prerogative cá si celelalte asedieminte religioze si manastiri din muntele Athos.

Art. 23. Tóte tractatele, conventiunile si engagiamentele inchiaiate deja in privinti'a comerciului, a administrarii justitiei si a positiunii supusilor rusi in Turci'a si care prin starea de resbelu au fostu suprimate intre éra si in valóre, afara de acele restrictiuni, care sunt contrarie documentului de facia.

Ambele guverne reintra reciprocu in tóte indatoririle lor dinainte de resbelu atatu in privinti'a comerciului, catu si in privinti'a altor relatiiuni.

Art. 24. Bosforulu si Dardanelele atatu in timpi de resbelu catu si in timpi de pace, remanu deschise pentru navele tutoru statelor neutre, care vinu din porturile russe séu au destinatiune pentru acele porturi. Conformu acestor'a inalt'a Pórta se indatoréza, cá in viitoriu se nu mai faca din fortaretiile Marei-negre séu ale Marei-Egee blocade fictive, care n'ar' corespunde cu spiritulu declaratiunii dela Parisu din 16 Aprile 1856.

Art. 25. Deseversit'a evacuare a Turciei, afara de Bulgari'a, de catra ostirile russe se va efectúa in timpu de trei luni dela definitiv'a incheiere a pacii intre M. S. sultanulu si intre imperatulul Rusieloru.

Pentru inlaturarea perderilor de timpu, o parte a armatei imperiale póte se se indrepteze spre porturile Marei-negre si Marei-Marmora, si acolo se se imbarce pe vase,

care apartienu guvernului Rusieloru séu care voru fi inchiate pentru acestu scopu.

Evacuarea teritoriului turcu din Asi'a se va seversu in restimpu de siese luni, incependu dela diu'a incheierii definitive a pacii. Ostirile russe se voru imbarcá la Trebizond'a pentru a se întórce prin Caucasu si Crimeea.

Miscariile de evacuare se voru incepe imediatu dupa schimbarea ratificarilor

Art. 26. Pe catu timpu ostirile russe voru remané in localitatile, care, potrivit documentului presinte, trebeu a se inapoiá inaltei Porti, administratiunea va remané in starea, in care a fostu la inceputulu ocupatiunii. In timpul pana la retragerea completa a ostirilor inalt'a Pórta nu va poté luá parte la administratiune.

Ostirile otomane nu voru poté intrá in localitatile ce trebeu a se inapoiá inaltei Porti, care asemenea nu va poté exercitá nici o autoritate intr'ensele, pana ce comandantii ostirilor russe nu voru vesti pe inalt'a Pórta printr'unu oficiariu desemnatu de dens'a spre acestu scopu, pentru desiertarea fiacarei localitati si provincie in parte.

Art. 27. Inalt'a Pórta se indatoréza a nu pedepsi nici intr'unu chipu séu de a permite se fia pedepsiti supusii rusi, cari in cursulu resbelului s'ar' fi compromis prin nescari relatiuni intretinute cu armatele russe. In casulu, candu nescari persóne ar' voi se se retraga impreuna cu familiile lor si se insociésca armatele russe, ostirile otomane nu se voru impotrivi la plecarea lor.

Art. 28. Imediatu dupa ratificarea preliminarilor de pace prizonierii de resbelu voru fi reciprocu liberati prin comisarii speciali numiti de ambele parti si cari se voru duce pentru acestu scopu la Odes'a si la Sebastopolu. Guvernulu otomanu va plati cheltuielile de intretinere a prizonierilor inapoiati in optuspediece rate egale si in timpu de siese ani, conformu cu socotelele ce se voru presentá de comisarii susu numiti. Schimbarea prizonierilor intre guvernulu otomanu si intre guvernulu Romaniiei, alu Serbiei si alu Muntenegrului se va face dupa aceleasi base, cu adausu, ca la stabilirea socotelelor se va tiené séma de numerulu prizonierilor inapoiati de guvernulu otomanu, care se va scadá din numerulu celor ce i voru fi inapoiati.

Art. 29. Documentulu de facia se va ratificá de M. L. imperatulul Rusieloru si imperatulul Otomanilor si ratificarile se voru schimbá in 14 zile, séu déca va fia cu potintia si mai curendu in Petersburg, unde se va ficá totu de odate loculu si timpul, candu stipulatiunile documentului presinte voru avé se fia investite cu formele solemne obicinuite pentru asemenea tractate de pace. De altmintrea se intielege de sine, ca inaltele parti contractante se considera formalu obligate din momentulu ratificarii documentului de facia.

Pentru autenticitatea presentului documentu comisarii respectivi l'au subsemnatu cu numele lor si au pusu pe densulu sigiliile lor.

Facutu la St.-Stefano in 19 Februaru (3 Martiu) o mie optu sute sietediece si optu.

Semnatu: Comitele Ignatieff, Nelidow.

Semnatu: Savfetu, Sadullah.

Redut'a Grivitei si aperiatoriu ei.

Acéstá reduta, de sangerósa amintire, a jucatu unu rolu insemnatu in istori'a asediului Plevnei. Numeroze regimente russe si romane au fostu decimate, disputandu Turciloru acestu micu coltiu de pamentu, care de adi inainte va figurá cu onóre in analele militare ale turciloru, supt numele Griviti'a séu Hafuz-Bey Tabiassi. Cine este acelu Hafuz-bey, care a datu nmele seu acestei redute? — Este unu colonolu turcu, a carui mana amu avutu fericirea s'o stringemu eri.

Hafuz-bey era capitanu in timpul resbelului Crimeiei. Elu are doi fii; amendoi sunt oficeri: unulu este adjutantu alu Sultanului, celualtu profesor, la scól'a militaria. Hafuz-bey póta cu usiurintia cei 58 ani ai sei. Este prototipulu soldatului vitézu si modestu. Lui nici nu'i trece prin gandu, ca lumea militara admira pe aperiatoriu redutei Griviti'a. Elu spune cu simplitate si fara ingamfare cum regimentulu seu, dupa lupte inversiunate si eroice, fu redusu la 300 ómeni, cum elu insusi primi trei rani, intre care un'a la capu. Vitézu si nepartinitoriu elu declara, ca soldatii si oficerii romani s'au purtatu totudeauna cu o minunata vitejia, si ca in mare parte este participarea lor la asediulu dela Plevn'a, care a adusu caderea acestei puternice intariri.

Colonelulu Hafuz-bey, facutu prizonieru de resbelu alu amatei romane, a fostu transferatu la Bucuresci, unde a gasitu o primire din cele mai simpatice din partea guvernului si a poporatiunii. Elu a sositu la Constantinopolu de cateva zile, in virtutea unei permissiuni exceptionale, care i-a fostu acordata de m'isterulu de resbelu alu Romaniiei. Eca scrisórea ce m'isterulu romanu a adresatu in acéstá privintia colonelului Hafuz-bey.

„Domnule colonelu. Amu onóre a ve informá, ca ministrulu de resbelu, luandu in consideratiune dorint'a ce ati exprimat, d'a ve duce pentru catuva timpu in tiér'a d-stra, precumu si ingagiamentulu ce ati contractatu pe onóre d'a ve întórce in Bucuresci indata ce veti fia terminatu afacerile d-stra, ve acorda permissiunea d'a ve întórce in tiér'a d-stra si d'a siedé acolo catu timpu veti avea trebuintia. „Ve rogu, dle colonelu, se tinti séma, ca nicaiuri nu se acorda asemenea permissiuni prizonierilor de resbelu si ca, numai avendu in vedere conduit'a d-stra esemplara si intemeiendu-se pe parol'a d-stra, ministrulu resbelului a facutu o exceptiune pentru d-stra.

„Primiti, dle colonelu asigurarea perfecte mele consideratiuni.

Pentru ministrulu resbelului (iscalitu): colonelu

Barutzi.

Colonelulu Hafuz-bey a sositu la Constantinopolu pe lini'a Pest'a-Triest. Dupa ce'si terminá afacerile, elu se pregatiá, credintiosu angagiamentelor sale, de a se reintórce la Bucuresci, candu audi, ca guvernulu principelui Carolu a liberatu pe toti prizonierii turci. Hafuz-bey a adresatu atunci dlui Bratianu, presedintele m'isterului romanu, urmatórea telegrama:

„Amu ajunsu langa famili'a mea. Mi amu regulatu afacerile mele private si ve multiamescu, ca mi-ati permis a puté face acést'a. Afu, ca prizonierii de resbelu ai Romaniiei se reintorcu la Constantinopolu. Trebeu se me intorcu la Bucuresci séu me dispensati de acéstá caletoria? Asteptu ordinele vostre.

„Binevoiti a adresa respunsulu fiului meu, maiorulu Omer-bey, adjutantu alu Sultanului.

Constantinopolu, 5/27 Martie

(Semnatu) Hafuz.

Cá respunsu, d. Bratianu s'a grabitu a transmite depesi'a cu urmatoriulu testu:

„Esti liberu de ori-ce angagiamentu. N'ai trebuintia se revii. Dumnedieu se'ti dé prosperitate, dtale si familiei dtale.

(Semnatu) Bratianu.

Liberu de engagiamentulu seu, Hafuz-bey isi va relú servitiulu in armat'a turcesca, si probabilu ca in gard'a imperiala. Comandantulu Grivitei a avutu onórea de a fia presintatu M. S. Sultanului care a binevoitu a'i conferi medali'a mititaria a Plevnei, si insigniale de comandore alu ordinului imperialu Medjidie.

(La Turcie.)

Diverse.

(Junimea romana din Budapesta) indata ce aflá demnulu respunsu alu principelui Carolu la brutal'a espectoratiune alu Gorceacoff catra gener. Ghic'a se, adressá cumu ne anuntia „Familia“, la-Bucuresci cu urmatórea felicitare. „Domnului ministru Cogalniceanu, Bucuresci. — „Sub impressiunea viiei bucurii pentru respunsulu ce „Mari'a S'a Domnitoriulu a datu principelui Gorceacoff, juimea romana din Budapesta ve róga se binevoiti a impartasi Mariei Sale espressionea devotamentului ei. Traiéaca vitézu capu alu vietezi armate romane! Iosifu Vulcanu.“

(Crucea rosia din Romani'a) In diu'a de 23 Martiu st. v. s'au intrunitu membrii consiliului generalu alu acestei societati si au revediu si aprobatu bilantiulu de venituri si cheltuieli, cari presinta: La venituri lei 465.213, bani 50 la cheltuieli lei 427.594, bani 37! Remasera dér' in cassa lei 39.619, bani 13.

(Noua brosiura politica.) Lui „P. Ll.“ i se telegraféza din Bucuresci, ca acolo a aparutu de curundu sub titulu „Marche progressive de la Russie sur le Danube“ (Inaintare progressiva a Russiei spre Dunare) o brosiura, a caroi'a autoru se dice a fia principele Ghic'a. Ea consta afara de introducere din 8 charte, cari arata cumu dela anulu 1812 incóce au fostu apropiate sistematicu fruntariile imperatiiei russe spre gurile Dunarei. Dupa aceea discuta rezultatele navigatiunii in gur'a Sulinei si relatiunile poporatiunii in Basarabi'a russeca si romanésca, cari arata, ca intre 1,076.000 locuitori ai Basarabiei russeca 800.000 sunt romani si ca in Basarabi'a romanésca traiescu 78.850 romani si 64,850 slavi.

(Resbelulu orientalu ilustratu.) Sub acestu titulu va esi in curundu de sub tipariu in editiunea lui Paul Cieslar in Gratz unu opu scrisu de professorii Dr. A. P. Alessi si Massimo Popu. Acestu opu va aparé in vreo 10 brosiure in formatu de octavu majoru de cate 3 óle séu 48 pagine. „Oper'a intréga va tractá, — dupa cumu ne spune invitarea de prenumeratiune — despre tóte luptele romanilor,

russiloru, serbiloru si ale muntenegriniloru avute cu turcii in a. 1876—78 despre luptele diplomatice, apoi despre luptele popóreloru din Bulgari'a, Bosni'a si Herzegovin'a. La tóte aceste va premerge o schitia istorica si o scurta descriere etnografica si geografica si va fi insoçita de notitie biografice. — In descrierea evenimenteloru se va luá deosebita considerare la tienut'a si actiunea Romaniei si la gloriele reportate de brav'a si victoriós'a s'a armata. C'unu cuventu tóte silintiele voru fi concentrate pentru a pune in manile publicului o carte nu numai de distractiune literaria, dér' instructiva si folositoria, care va decorá bibliotec'a fiacarui romanu. Fiacare brosiura va contiené mai multe ilustratiuni perfectu efectuite parte in colori, parte in litografia. Costulu unei brosiure e numai 40 cr. (1 leu). Tóte 10 brosiuri costa numai 4 fl. séu 10 franci. Abonentii, cari voru tramite pretiulu operei intregi, voru primi cu brosiur'a ultima unu tablou mare „Ocuparea Plevnei“ gratis. La 10 esemplaria abonate se da unulu gratis, ér' celu ce va aduná 200 abonenti, va mai primi gratis pe lenga aceea unu tablou gigantic in oleiu, care va representá „Asaltulu romaniloru asupra redutei Griviti'a“. Pretiulu acestui tablou grandiosu e de 500 franci. Oplu e dedicatu armatei romane si braviloru sei conducatori. — Dorimu, cá frumós'a intreprindere a dloru Alessi si Popu se fia catu mai multu spriginita din partea publicului nostru.

(Spesele resbelului russo-turcescu.) Dela 12 Aprile 1877 diu'a daclararei resbelului, — scrie „Gaz. bursei de Petersburg“ — pana la 4 Martiu 1878, diu'a ratificatiunei tractatului de pace, au trecut 10 luni si 22 dile séu 322 dile. Dér' inca cu 5 luni inainte de aceea era o mare parte a armatei nóstre (russe) mobilisata. Aceste 16 luni ne-au costatu jertfe materiale enorme. In Nov. 1876 s'au contractatu trei imprumuturi interne de 350 milióne ruble si unulu esternu de 93³/₄ milióne ruble in metalu séu 125 milióne in Harthia. Afara de aceea s'au mai cheltuitu vreo 285 milióne ce s'au fostu economisitu din budgetele aniloru trecuti. In totalu s'au spesatu pentru resbelu 800 milióne. Déca vomu socoti pentru transportarea trupeloru in patria 50 milióne, atunci intrég'a suma a cheltuieliloru nóstre de resbelu se redica la 850 milióne ruble (socotindu rubl'a a 4 franci, peste trei miliarde franci.) Amortisatiunea si dobandile dela sum'a acést'a facu 45 milióne pe anu. Deórece dupa budgetulu dela 1877 spesele pentru datoriele de statu au fostu de 108¹/₄ milióne ruble, resulta, ca resbelulu a maritu datorii de statu inca pe jumetate, de cumu érá.

(Fortiele militare ale Marei-Britanie) sunt compuse din trei corpuri principale si anume din: Armat'a din Europ'a. Armat'a din Indi'a si Flot'a de resbelu. Armat'a anglesa din Europ'a consta din: armat'a permanenta cu rezervele ei si din trupele auxiliare. Trupele auxiliare inse nu potu fi, dupa lege, intrebuintate in afara de hotarele Angliei, de aceea, pentru casulu de resbelu, nu le putemu socoti. Armat'a permanenta are: 77 batalióne (63.637 ómeni), 22 regimente de cavaleria, 15 baterii calareti, 42 baterii de campu, 3 Troops si 29 companie de ingineri si 23 companie de trenu. Sum'a totala a efectivului de pace e dér' de 92.100 ómeni si 14.380 cai. Ear' rezerv'a posedu: 5800 ómeni rezervisti de clas'a 1, adeca ostasi, cari neindeplinindu serviciulu militariu activu de 12 ani stau la dispositiunea ministrului de resbelu, carele are dreptulu a-i chiamá se si completezéz anii de servitiu; apoi 25.000 rezervisti de militia, adeca militiani, care la angagearea loru au declarat, ca in casu de resbelu voescu se tíeca in armat'a activa. Reserv'a numera asiadér' 30.800 ómeni, cari afara de 13 batalióne si 10 companii de ingineri destinate pentru garnisónele cetatiloru sunt impartiti in opt corpuri de armata. Majoritatea rezervistiloru e formata de infanteristi. II. Armat'a anglesa din Indi'a se compune din: 1. Trupele anglese transie din Angli'a in Indi'a, formandu unu efectivu de 45.000 infanteristi, 4500 calareti, 12.000 artileristi si 400 ostasi ingineri in totulu déra 62.800 ómeni cu 342 tunuri de campu. 2. Armat'a indigena indiana, avendu 105.300 infanteristi, 21.000 calareti, 1200 artileristi, 3000 sapeuri, in totulu 130.500 ómeni numai cu 32 tunuri de campu. 3. Politi'a militairá 42000 ómeni inarmati cu pusei, imprasciati prin intregulu teritoriu alu Indiiloru, dér' neformandu unu corpu tacticu. 4. Trupele princiloru suverani indigeni 241.063 infanteristi, 64.182 calareti, 9390 artileristi cu 5250 tunuri. III. Flot'a cui-

rasata. Acést'a posedu 16 corabi de baterii cu 285 tunuri, 12 corabi casemate cu 164 tunuri, 8 turnuri cuirasate si plutitóre, cu 30 tunuri uriasie, alte 7 turnuri plutitóre cu 27 tunuri, 4 corvete cuirasate cu 33 tunuri, 2 cuirasate, cu cornu, avendu 7 tunuri si 3 canoniere cuirasate cu 4 tunuri. Tóta flot'a cuirasata déra numera 50 corabie cu 540 tunuri mai alesu de positiuni. IV. Flot'a de lemnu are 12 corabi cu sfredelu, cu 737 tunuri, 11 legate cu sfredelu cu 291 tunuri, 40 corvete cu sfredelu, cu 530 tunuri, 32 Stoops cu sfredele, cu 167 tunuri, 12 corabi pentru transporturi de trupe cu 30 tunuri, 4 corabi de provisii cu 6 tunuri, 6 avisuri cu 27 tunuri, 5 iachturi cu 5 tunuri, 4 corabi de primiri cu 12 tunuri, 40 canoniere cu sfredelu cl. I cu 153 tunuri 64 de cl. II cu 132 tunuri, 3 fregate cu róte, 8 corvete cu róte, vapore cu róte, 32 vapóre p. porturi si 168 corabii cu panze si Hulks de tóte marimele si felurile. Intrég'a flota de lemnu numera déra 453 corabii cu 2200 tunuri. Intrég'a flota de resbelu a Angliei are dér' 503 corabii cu 2740 tunuri. Tóta Angli'a dispune de 10.476 tunuri.

(Unu processu interesantu.) In unu orasielu micu din Franti'a se intempla urmatórele: Unu tieranu targuesce de la unu altulu o vaca. Dupa invoial'a terminata se asieza ambii pe o pétra de fantana. Cumperatorulu tíindu cu o mana vac'a, numera cu cealalta plat'a pe pétr'a fantanei, insirandu dinaintea vendietorului mai antai o suta franci in argintu si adaugandu apoi si unu biletu de banca de un'a suta franci, — ca-cu pretiulu tocmitu era de 200 fr. Dupa numerarea baniloru, vendietorulu facu o intrebare óre-care cumperatoriului, in acelu timpu inse, se apropia vac'a de pétr'a fantanei, apuca biletulu de banca cu o graba atatu de mare, incatu era cu neputintia cá ambii tierani sa-i scóta bancnot'a. Pana un'a alt'a, vac'a inghitise acea hartia de un'a suta franci. Vedendu acést'a, vendietorulu reclama si'au vac'a inapoi s'éu inca un'a suta fr., cumperatorulu se impotriveste si nu vrea se dé nici vac'a ce o tine de o funie, dar' nici se indeplinésca inca odata sum'a tocmita. De aici se luara tieranii la sfada apoi la bataie. La urm'a urmeloru se dusera la judeie de pace, cá se se hotarasca, care din amendoi se remana pagubasiu. Lasamu pe cetitorii nostri se judece, cu cine era dreptatea. „Curier.“

(Recrutarea in Romani'a.) Ministrulu de resbelu romanu a depusu in Camera unu proiectu de lege pentru recrutare. Din clas'a anului 1878 se va chiamá dupa scestu proiectu sum'a de 18.000 tineri, din cari 6000 in armat'a permanenta, 2200 la calarasi si 9800 la dorobanti.

(Prisionierii turci) internati in Romani'a voru fi transportati dilele aceste in Turci'a. Sunt patru dile, de candu au sositu in Bucuresci comisarii imperatesci otomani, insarcinati cu primirea prisonieriloru turci: Suleiman-pasi'a si capitani Azarian-effendi si Hasan-effendi.

Sciri ultime.

Fusiunea partiteloru opositionale maghiare inca nu s'a indeplinitu, dér' se promite pentru dilele cele mai de aprópe. „Pesti Napló“ a si publicatu proiectulu de programu, care nu slabesce nimicu din córd'a maghiarisarii. Vomu mai reveai la acestu programu alu viitoriloru guvernatori ai Ungariei!

Dlu Ion Bratianu s'a reintorsu dela Berlinu prin Vien'a in patria. Densulu a conferitu de repetite ori cu d. de Bismarck si cu principele de coróna germanu. Se astépta, cá imperatulu Wilhelm se intervina in persóna la Tiarulu in cestiunea Basarabiei.

Situatiunea pastreza unu caracteru neschimbatu. Ministrii anglesi au vorbitu in tonu resboinicu. Parlamentulu Italiei s'a dechiaratu contra tractatului dela San-Stefano.

Ajutorie pentru raniti.

Brasiovu, in Februaru 1878.

Ofrande pentru soldatii romani raniti, primite de subsemnatulu prin dlu A. Horsaia dela romanii din comuna Sighisórá si 18 comune din giuru.

Diamandi I. Manole.

(Urmare.)

Nicolau Hedrea 20 cr., An'a Diacu 20 cr., Ioanu Rucareanu 20 cr., Lazaru Zablaui 30 cr., Ioanu Ferezanu 10 cr. si 1¹/₂ metru panza, Ioanu Saiesianu 28 cr. si 1¹/₂ metru panza, Nicolau Saiesianu 20 cr. si 1¹/₂ metru panza, Ioanu Tomuletiu 20 cr. si 1 metru panza, Nicolau Cerile 10 cr. si 1 camasia, Eli'a Saiesianu 10 cr., Stefanu Hofneru 20 cr. si 1¹/₂ metru panza, Nicolau Cionta 14 cr.,

Patrichie Pipeanu 20 cr., Ioanu Lupu 50 cr. si 1 camasia, Sineft'a Munteanu 15 cr., vedv. Ioan'a Filipu 1 lepede, Ioanu Sirbu 10 cr., vedv. Sineft'a Sirbu 10 cr., Nicolau Suciu 30 cr., Zachari'a Siolomonu 10 cr. si 2 metri panza, Ioanu Urdea 20 cr., Georgiu Par'a 20 cr. si 1 m. panza, Veron'a Boianu 20 cr., Mari'a Boianu 20 cr., Eli'a Chelmeniu 1 metru panza, Ioanu Suciu 20 cr., Stefanu Ioanu Ferezanu 20 cr. si 1 camasia, Ioanu Coroianu 20 cr., Petru Sonea Moldovanu 20 cr., 1 camasia si 1 ismana, Todoru Bucuru Lazaru 20 cr., Lazaru Pupeza 10 cr., Stefanu Rucareanu 20 cr. si 1 camasia, Zachari'a Filipu sen. 20 cr., Zachari'a Filipu jun. 10 cr., Stefanu Rucareanu 20 cr., Ioanu Cioveca 1 camasia, Vasilie Comanicu sen. 20 cr., Pavelu Sioneriu 10 cr., Ioanu Sioneriu 20 cr., Nicolau Puscasiu 20 cr., Nicolau Margineanu 1 fl., Dumitru Moldovanu 20 cr., Ioanu Rucareanu 20 cr., vedv. Savin'a Bohanu 20 cr., Georgiu Giangalau 10 cr. si 1 camasia, Dumitru Diacu 30 cr., Stefanu Suciu 20 cr., vedv. Mari'a Pavelu Manta 20 cr., Ioanu Hofneru 20 cr., Ioanu Suciu 20 cr. si 1 camasia, Mari'a Margineanu 20 cr., vedv. Ioan'a Margineanu 1 metru panza, Eli'a Boianu 20 cr., Zachari'a Medrea 20 cr., Gligoru Lupu 20 cr., Ioanu Saiesianu 10 cr., Nicolau Ferezanu 20 cr., Gligoru Suciu 10 cr., Stefanu Iosifu Boianu 1 fl., Nicolau Tomuletiu 20 cr., Flórea Suciu 2 metri panza, Zachari'a Ferezanu jun. 20 cr., Nicolau Pasc. Moldovanu 20 cr. si 78 centimetri panza, Ioanu Tornea 0.78 metri panza, Ioanu Moldovanu 20 cr., vedv. Marinc'a Irimie 10 cr. si 1 metru panza, N. Pupeza 10 cr., Georgiu Filipu 20 cr., Zachari'a Leicu 10 cr., Gligoru Andreiu 10 cr., Nicolau Bunea 10 cr. si 1 metru panza. Sum'a totala in bani 27 fl. 72 cr. v. a., 22 camasi, 4 ismene, 4 lepedee, 29 metri 90 centimetri panza si 1 carpa.

Colectanta Ioan'a V. Moldovanu, preotésa.

(Va urmá.)

Fagarasiu, 29 Ianuariu 1878.

List'a despre ofertele pentru soldatii raniti romani adunate din comuna Voivodenii mici prin colectantele Moise Stele:

Sineft'a Aldesiu 1 cotu panza, Mari'a I. Aldesiu 1 camasia, Mari'a Ch. Rambetia 2 coti p., Mari'a I. Rambetia 2 c. p., Elen'a I. Stelea 1 camasia, Anast'a Ad. Stelea 1 cam., An'a D. Nanesiu 2 coti p., Elen'a Popu Stelea 2 c. p., An'a S. Stelea 1 cam., Saft'a G. Stelea 1 c. p., Rafir'a G. Mogosiu 1 c. p., Saft'a I. Cabusu 2 c. p., Mari'a M. Aldesiu 1¹/₂ c. p., Mari'a N. Stelea 2 c. p., Mari'a T. Precupu 1¹/₂ c. p., Rafir'a C. Stelea 1 c. p., Mari'a M. Barsanu 1 camasia, Elen'a G. Talaba 1 c. p., Mari'a D. Barsanu 1 c. p., Mari'a I. Cabusu 2 c. p., Mari'a I. Rambetia 1¹/₂ c. p., Verón'a I. Stelea 1 c. p., Mari'a B. Mauceriu 1¹/₂ c. p., Mari'a Ramla 1 c. p., Mari'a M. Cabuzu 1 c. p., Zinc'a G. Raula 1 c. p., Mari'a I. Telaba 1 cam., Strejea I. Nitiu 4 c. p. si 1 cam., Iustin'a I. Stelea 1 cam., Rafir'a M. Savu 2 c. p., Bucur'a Muntean 2 c. p., An'a M. Aldea 2 c. p., Mari'a D. Todoru 1 c. p., Mari'a M. Bica c. p., Catalin'a M. Bica, 1 cam., An'a G. Bica Popu 2 c. p., Sar'a G. Bica 2 cam., Saft'a S. Bica 2 cam., Vuti'a L. Mari'a 2 cam., Fic'a Ioanu 2 cam., Mariuti'a N. Bica Popu 1 cam., Mari'a I. cam., Preotésa 1 stergariu, Siafran'a Ciungara 1 cam., Fic'a N. Cabuzu 1¹/₂ cam., Rafir'a Gl. Bica 2 cam., Virón'a Al. Bica 1¹/₂ cam., Mart'a I. Gavrila (Va urmá.)

Cu 1 Aprilu st. v. 1878 se incepe unu nou abonamentu la „GAZET'A TRANSILVANIEI.“ pe trilunulu Aprilu, Maiu si Iuniu.

Rogamu pe domnii aceia, a caroru abonamentu expira cu 31 Martiu st. v. cá se grabésca cu reînnoirea lui, déca voescu cá se li se tramita fói'a regulatu.

P. T. domnii noui abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adresele esacte, aratandu si post'a cea mai a própe de loculu unde locuiescu.

Pretiulu abonamentului este: pentru Brasiovu 8 fl. pe anu, 4 fl. pentru semestru si 2 fl. 50 cr. pe trei luni; cu dusulu in casa 10 fl. pe anu, 5 fl. pe semestru, si 3 fl. pe trei luni; pentru Austro-Ungari'a cu post'a: 10 fl. v. a. pe anu, 5 fl. pe unu semestru si 3 fl. pe trei luni, ér' pentru strainatate 12 fl. (séu 28 franci) pe anu, 6 fl. pe siese luni si 4 fl. pe trei luni.

ANUNCIU.

Manualulu de limb'a germana pentru scólele popolarie si capitale de I. Dorc'a, directorele scólei capitale din Satulungu a aparutu in Editiunea a dou'a si se afla la editorulu: Dimitrie Ghimbiesianu in Cernatu (Sacele) si la librari'a lui H. Zeidner in Brasiovu. 1—3

Cursulu la burs'a de Vien'a din 12 Aprilu st. n. 1878.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	61.45	Oblig. rurali ungare . . .	76.50
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu). . .	65.35	„ „ Banat-Timis. . .	77.25
Losurile din 1860 . . .	111 —	„ „ transilvane. . .	—
Actiunilebancai nation. . .	796.—	„ „ croato-slav. . .	78.—
„ instit. de creditu . . .	213. —	Argintulu in marfurí . . .	106.30
Londr'a, 3 luni. . .	121.75	Galbini imperatesci . . .	5.74
		Napoleond'ori . . .	9.76
		Marci 100 imp. germ. . .	60.—

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipograf'a: Ioane Gótt si fiu Henriu.